

Hvis ønskelig tilbys også lengre turer til avsidesliggende områder. For å kunne delta på en av de lengre og mer krevende turene, stilles visse krav til deltakerne. Se avsnitt 3.2.9 *Hundeslede*.

Dagsturer om sommeren

Fossiler: På Svalbard fins det mange steder hvor man kan finne vakre fossiler. Hvis fossilene befinner seg utenfor verneområdene, er det også lov å ta dem med seg. I praksis betyr det at turister, i forbindelse med en dagstur, kan samle fossiler rundt Longyearbyen. I nærheten av byen befinner det seg bladavtrykk dannet i tertiærperioden, og litt lengre unna sedimenter av skalldyr som muslinger og ammonitter. Disse stammer fra jordens mellomalder (mesozoikum: jura og kritt). Det tilbys guidede turer til fots eller med småbåt til de riktige stedene. Det beste utbyttet får man tidlig på sommeren før de fineste fossilene er blitt plukket av andre. For den påfølgende sesongen sørger forvitringen for å fylle opp med nye fossiler. I nærheten av Longyearbyen finner man ofte fossiler i morenene.

Hundeslede: Hundekjøring blir tilbudt turistene så lenge det finnes områder med snø. På våren og tidlig på sommeren er det som regel mulig å ta turer på Foxfonna som ligger i høyden øst for Longyearbyen. Om sommeren tilbys det regelmessige turer på veiene i Adventdalen og til Vestpynten, hvor hunder drar kjøretøyet. Dette er en morsom og familievennlig utflukt.

Kajakk: Et annet tilbud er kajakkturet over Adventfjorden til restene av gruvebyen Hiorthhamn. Dette er guidede turer som tar flere timer. Man trenger ikke erfaring med kajakk for å være med på slike turer.

Ridning: Ved Isfjordkysten som ligger vest for Longyearbyen, er en flere timers ridetur på islandshest mulig. Tilbudet er tilrettelagt både for erfarne ryttere og for nybegynnere i alle aldre.

By-Sightseeing: Ved å velge en guidet tur med buss eller bil, kan man lene seg tilbake og samtidig få se og høre mye om de forskjellige severdighetene og historikken til Longyearbyen. Taxifirmaet Maxi Taxi og Arctic Tapas tilbyr disse tjenestene regelmessig og på forespørsel.

Båtturer: Dagsturer med båter er en populær måte å bli kjent med Isfjorden på. Turen starter på Bykaia kl. 9. Av og til står også kveldsturer på programmet. Dagsturene varer åtte til ni timer. Vanlige reisemål er Barentsburg og Pyramiden, kombinert med en tur til en isbre i nærheten. I selve Barentsburg eller Pyramiden deltar man på en guidet tur som varer 1,5-2 timer. I 2016 var det tre båter som tilbød disse utfluktene og en hurtiggående katamaran som tar de samme rutene men bruker mindre tid. Hver båt har plass til 70-80 personer. I de tilfellene hvor 80 personer deltar, er det relativt trangt ombord. Båtene starter sesongen så tidlig som mulig, og i 2016 begynte de første cruisene allerede i midten av april. Så tidlig på året er det sjelden mulig å komme frem til Pyramiden da havnen som regel ikke er isfri før i slutten av juni. Normalt er det mulig å reise til Barentsburg først på våren, men det er heller ikke garantert at

man kan gå i land på denne årstiden. I de tilfellene hvor det ikke er mulig å legge til på grunn av is, blir turene likevel gjennomført til samme pris, til tross for at man ikke har muligheten til å gå i land. Turene tilbys først når havnen i Longyearbyen er isfri.

Programmet er lagt opp etter en stram timeplan. Tiden man har foran brefronten og for de guidede turene er relativt knapp. Dette fører til at man bare får et inntrykk av de forskjellige severdighetene. Turen koster 1850 kroner (2016). Transporten fra hotellet til havnen og et varmt måltid er inkludert i prisen. I tillegg kan man kjøpe drikke, vafler og snacks ombord. Alle turene foregår delvis i den store Isfjorden. Selv om det ikke er åpent hav, er fjorden stor nok til at det kan være høye bølger. Hvis man har lett for å bli sjosyk, er faren stor for at man blir dårlig i sterk vind, og selvfølgelig kan man nyte mer av den vakre naturen når det er klar sikt. Derfor kan det være lurt å bestille turen på kort varsel for å være sikker på at været er noenlunde bra. Hvis man reserverer kort tid på forhånd, må man være klar over at noen turer allerede kan være fullbooket. Det beste er om man kan være fleksibel i valg av dag.

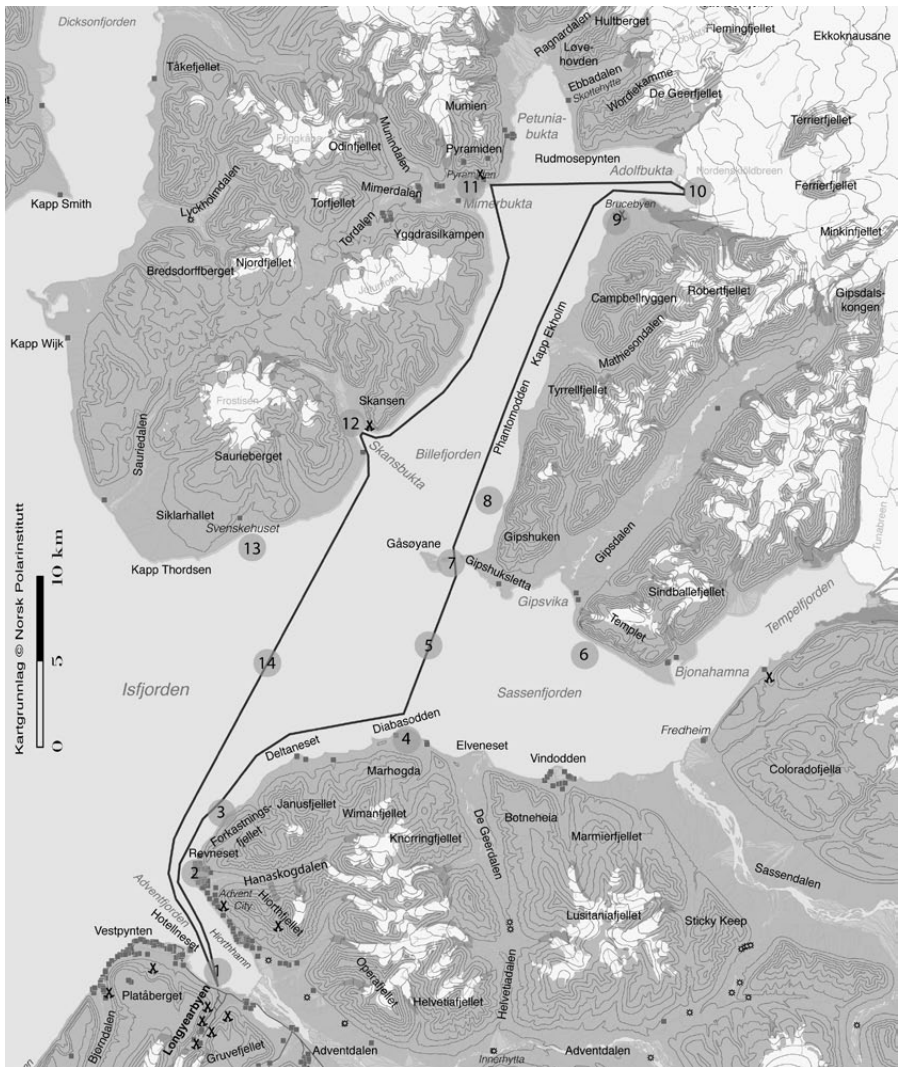
Varme klær er viktig: Inne fra båten har man dårlig utsikt så man må ut på dekk for å kunne nyte landskapet i fulle drag. Hvis man bare går ut når båten stopper, går man glipp av mye flott natur og dyreliv. I tillegg til de mange havhestene vil man også se lundefugler som flyr forbi. Hvis man har flaks, kan man få et glimt av hvalblåsten, en søyle av varm luft og damp som hvalen puster ut når den kommer opp til overflaten. Det lønner seg altså å ta med kikkert og teleobjektiv til kameraet. Noen ganger oppdager mannskapet isbjørn langs kysten. Hvis dette skjer, sier de ifra til passasjerene så de også kan få ta en titt på dette mektige dyret.

Siden 2013 har det blitt sett isbjørn relativt ofte i Billefjorden (Pyramiden-turen). Ikke desto mindre hører det til unntakene hvis man er så heldig å få se en på turen. Likevel er det på denne dagsturen, spesielt så lenge det ligger is i buktene (til midten/slutten av juni), at sjansen for å se isbjørn er størst. I Ymerbukta (Barentsburg-turen) hender det at man ser hvalross så lenge isen i fjorden ikke er gått.

Disse turene blir for tiden tilbudt av Henningsen Transport & Guiding med MS *Langøysund* og MS *Billefjord* og Polar Charter med MS *Polargirl* (se 3.3 *Turoperatører*). Turene kan reserveres på hotellene eller i turistinformasjonen. Siden disse utfluktene er veldig populære om sommeren, finner man en detaljert beskrivelse av turene til Barentsburg og Pyramiden (noen ganger kjøres de i motsatt retning) på de neste sidene. Dessuten blir det tilbudt kveldsturer til Borebreen, men her går man ikke i land. For mer informasjon om de besøkte områdene, se kapittel 6, spesielt 6.1.6 *Østlige Dickson Land*, 6.1.10 *Ymerbukta* og 6.1.2 *Grønffjorden, Barentsburg*.

Båttur til Pyramiden

Klokka 8.30 blir deltakerne hentet på hotellet der de bor og kjørt til havnen (1). Båten ligger vanligvis ved Bykaia. Når alle er gått ombord, starter turen. I tilfelle man ønsker å komme seg til havnen selv, er det viktig at man er der i tide. Mens båten drar ut i Adventfjorden, blir man ønsket velkommen av guiden med en kort oversikt over hva som står på programmet de neste timene, samt sikkerhetsinformasjon.

Når båten er kommet ut på fjorden, seiler den rundt Revneset (2), for så å fortsette nordover. Kapteinen styrer båten langs kysten, så man kan nyte naturen best mulig. De som interesserer seg for geologi, vil kunne gjøre flere observasjoner: i tillegg til de forskjellige lagene i Forkastningsfjellet (3), er det også mindre, men godt synlige forkastninger (brudd) i fjellsiden. Dette har gitt navn til fjellet. Deretter følger man sørkysten av Sassenfjorden, hvor man ofte kan få glimt av reinsdyr som beiter på den grønne tundraen. Videre kommer man til klippen Diabasodden (4), som består av diabas (en størkningsbergart som ligner basalt). Her hekker polarlomvier og et fåtalls lundefugler og teister. På grunn av den lange distansen mellom båten og hekkeplassen,

er det vanskelig å få tatt gode bilder av fuglene som sitter der, men man får et flott helhetsinntrykk av et arktisk fuglefjell, og hvis man er heldig og rask nok, kan man få tatt et bilde av en lundefugl eller en lomvi som flyr forbi.

Deretter går turen videre tvers over den ni til ti kilometer brede Sassenfjorden (5). Hvorvidt denne strekningen blir husket på grunn av bølgene eller på grunn av det flotte landskapet, spesielt det mektige Templet (6), kommer an på været. Hvis det er østavind, blåser det ofte rett gjennom Sassenfjorden. Som regel roer det seg ned når man er kommet forbi Gåsøyane (7), en liten øygruppe som består av diabas. Her hekker fugler i stort antall på forsommeren. Etter kort tid er man i Billefjorden, en av de vakreste fjordene på Svalbard. Langs kysten står en rekke fjell med enestående karakter, f.eks. den vakre Gipshuken (8). Dette fjellet har imponerende geologiske strukturer og farger. De fargerike lagene, som er rike på karbonat og gips, stammer fra karbon og perm og er mye eldre enn avsetningene sør for Sassenfjorden. Mens man seiler oppover fjorden, kan man nyte mange forskjellige inntrykk, helt til man runder Kapp Napier (9). Inne i fjæra ligger Brucebyen, en liten husklynge som ble bygd i 1909 av selskapet The Scottish Spitsbergen Syndicate Ltd. som base for kullundersøkelser i området.

Så går det videre inn i Adolfbukta, en liten bukt (tre kilometer bred) med fargede, lagdelte fjell på begge sider. Bukten har fått navnet sitt etter den svenske polarforskeren Adolf Erik Nordenskiöld. Tidligere het den Altenburger Bucht etter Hertug Ernst II av Sachsen-Altenburgs kongelige residens i Thüringen i Tyskland. Han var her på ekspedisjon i 1911. Men det er vel bare et fåtall av passasjerene som kjenner til denne historiske bakgrunnen. Det som trekker mest oppmerksomhet, er nok den mektige Nordenskiöldbreen (10) som er mer enn tre kilometer bred ved fronten, bare avbrutt av et par klipper. Bak brefronten bygger breen seg opp til en høyde på over 1000 m.o.h og går over i den 600 km² store iskapen Lomonossovfonna. Denne svære breen kan man dessverre ikke se fra båten, men det hele er likevel en fantastisk naturopplevelse. Kapteinen styrer båten så nær breen som mulig og blir liggende noen minutter. Noen ganger fisker mannskapet et stykke is opp av vannet og serverer whisky «on the rocks» (med is). Isbreen trekker seg tilbake år etter år, og etterhvert blir flere klipper under isen synlige. Dette kan over lengre tid føre til at den fantastiske flutte brefronten går tapt. Da hjelper det lite at klippene som kommer til syne, er over en milliard år gamle, noe som gjør at de er blant de eldste bergartene på Svalbard.

I mellomtiden tilberedes lunsj, vanligvis på grill, på akterdekket som ligger i le for vinden. Mens deltakerne spiser og koser seg, legger båten i løpet av en halv time de elve kilometerne til Pyramiden bak seg. Etter å ha lagt til, blir man med en russisk guide på en to timers tur rundt på stedet. På grunn av isbjørnfaren er det viktig at man ikke fjerner seg fra gruppen i denne gamle, forlatte gruvebyen. Det er bare lov å bevege seg på egen hånd om man har eget våpen (disse må gis til mannskapet for oppbevaring mens man er om bord). På vei fra båten til den gamle bosetningen forteller guiden på sjarmerende engelsk med russisk preg om stedets historie. Under omvisningen har man ofte mulighet til å besøke det gamle, store kulturhuset og

eventuelt svømmehallen og kantinen. De gamle husene med de bråkete krykkjene som hekker på vinduskarmene og Leninstatuen, er et populært fotomotiv. Det samme er fjellreven som ofte tar seg en tur gjennom byen. Det er mange inntrykk, og det er nesten synd at man ikke har mer tid til å utforske stedet. Til slutt ender man opp på hotellet Tulipan, hvor man besøker baren og souvenirbutikken, for så å kjøre tilbake til havnen med buss. Når alle er kommet om bord, setter båten fart med kurs sørover gjennom Billefjorden. Nå styres skipet langs vestsiden av fjorden, det vil si at man faktisk ser på de samme fjellene som tidligere på dagen, men fra en annen vinkel. Det siste høydepunktet på turen er en kort runde i Skansbukta (12), en vakker bukt med rester av en gammel gipsgruve. Gruven ligger på land under et mektig fjell. Som regel kjører kapteinen litt saktere forbi uten å stoppe, så man får bare med seg et lite inntrykk av stedet. Noen ganger blir en gruppe padlere eller turgåere, som sikkert gleder seg til å komme tilbake til sivilisasjonen, tatt om bord. Da kan det hende at en og annen passasjer prøver å forestille seg, med en viss grad av misunnelse, hva disse har opplevd på sin ensomme tur i den overveldende naturen.

Etter så mange nye og fantastiske inntrykk er nå de fleste deltakerne temmelig slitne. Dette fører til at Svenskehuset (13), som kan skimtes i det fjerne, ofte får mindre oppmerksomhet enn den lille skipsbaren hvor man kan forsyne seg med vafler og forskjellige drikkevarer. Svenskehuset er kjent pga. den tragiske overvintringen der fra 1872 til 1873. For å komme tilbake til utgangspunktet må man krysse Sassenfjorden en gang til (14). Deretter ankommer man Adventfjorden og kl 19.00 er man tilbake i havnen hvor turen startet. Her står bussen klar til å transportere passasjerene tilbake til hotellene.

Båttur til Barentsburg

Turen begynner på samme måte som turen til Pyramiden; deltakerne blir hentet på hotellet og kjørt til havna (1). Båten legger fra og passasjerene blir ønsket velkommen med en kort oversikt over programmet og informasjon om sikkerhetsprosedyrene. Samtidig kjører båten ut av havna og legger Hotellneset med den store, gamle heisekranen (kjent som Titankranen, etter produsenten), flyplassen og campingplassen bak seg. Så er det bare å håpe på at de neste 30 kilometerne utover Isfjorden (15) ikke er preget av sterk vind og urolig sjø. Uansett er det mulighet til å oppleve vakker utsikt, havhester som seiler forbi og kanskje også et glimt av en hvalblåst i det fjerne.

Etter omlag to timers seilas runder man en flat og langstrakt odde og kommer inn i Ymerbukta. En rekke dramatiske og spisse fjell omkranset av isbreer, som man tidligere har observert i det fjerne fra Longyearbyen, kan man nå beundre på nært hold.

På østsiden av bukta ligger Erdmannflya. Dette er en strandflate med små hauger dannet av morener. På vestsiden ser man den flotte Värmlandryggen med sin bratte fjellside bestående av skrånne og harde steinlag. Kort tid senere ankommer man Esmarkbreen (16), en omtrent to kilometer bred, oppsprukket brefront omgitt av kuperte fjell. Kapteinen stopper båten, og hvis man er heldig serveres det whisky med is fra breen. Mens passasjerene lytter til guidens fortellinger på norsk og engelsk og